BANCA NAŢIONALĂ A ROMÂNIEI

INVESTIŢII STRĂINE DIRECTE vs DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Constantin Chirca
Director adjunct, Direcţia Statistică

Bucureşti, 19 februarie 2013

Componentele investiţiilor străine directe

I. Participaţiile nete:

- ***Participaţii la capital***:
  - capitalul social subscris şi vărsat (+)
  - cota aferentă din rezerve (+)
- ***Profitul reinvestit:***
  - profiturile nete (+)
  - pierderile înregistrate (-)
  - dividendele repartizate (-)

$$Pn = Pc + (Prn - Pi - Dr)$$

Componentele investiţiilor străine directe (2)

II. Creditul net:

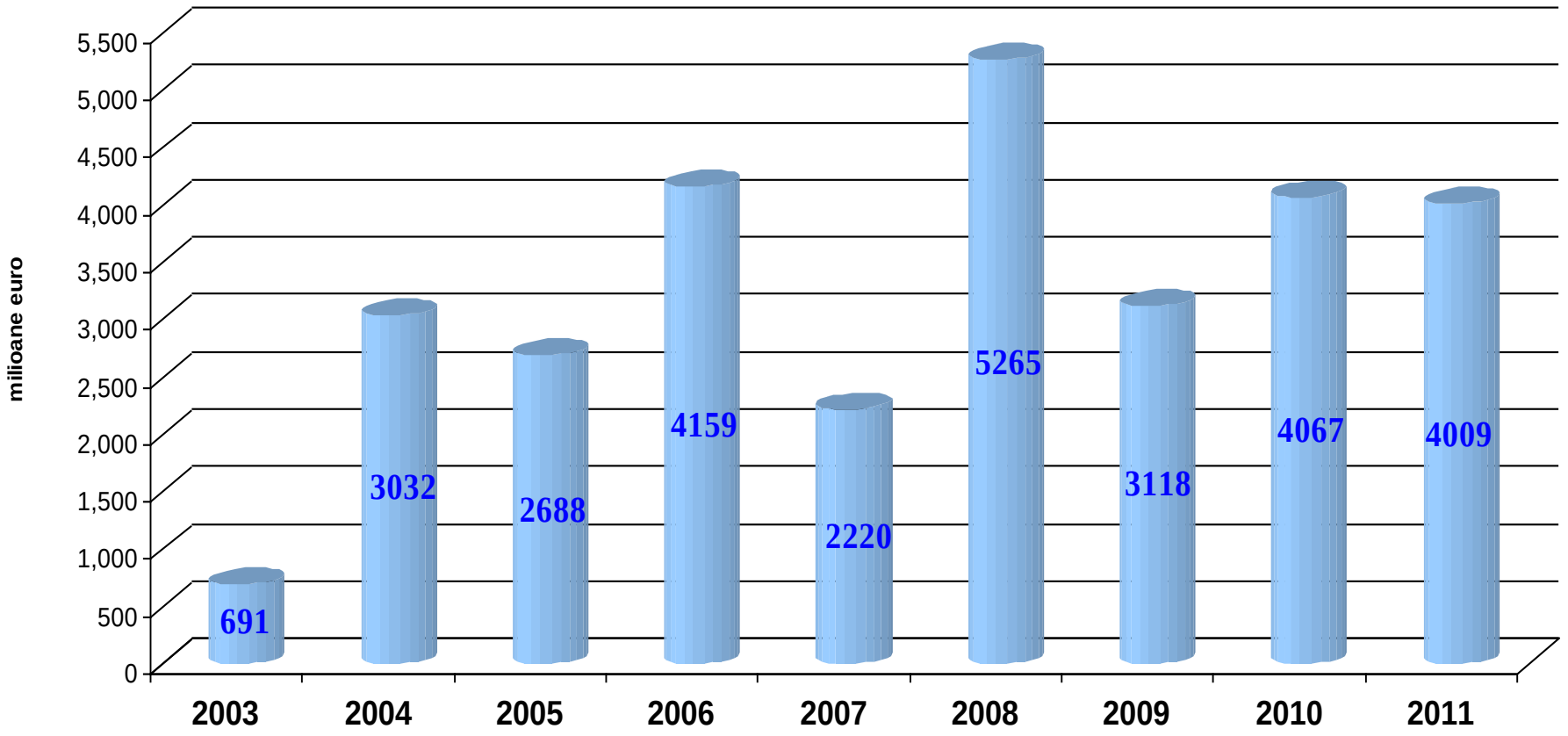
- creditele primite de la investitorul străin direct,

din care se scad

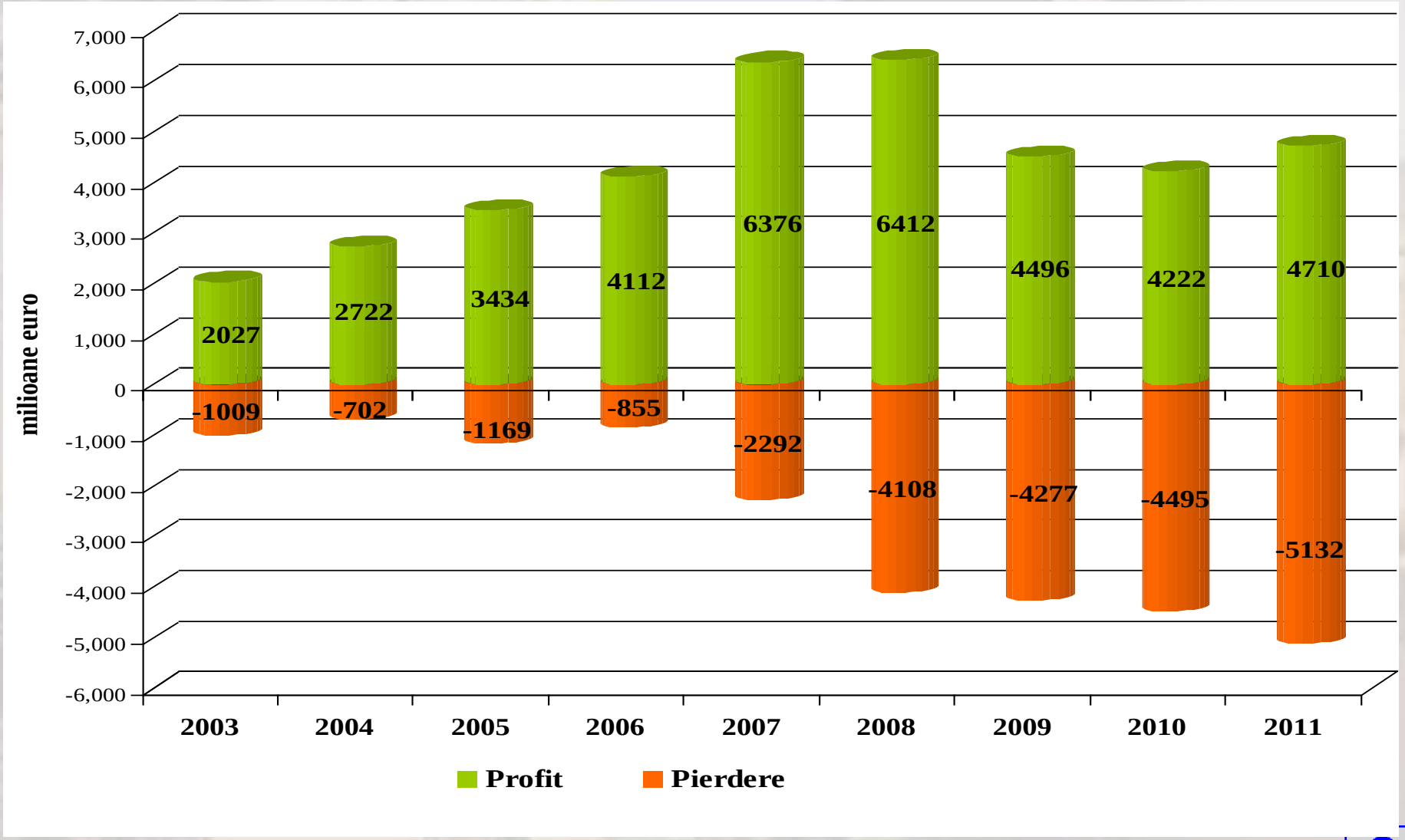
- creditele acordate de către întreprinderea investiţie străină directă investitorului străin direct

$$Crn = Crp - Cra$$

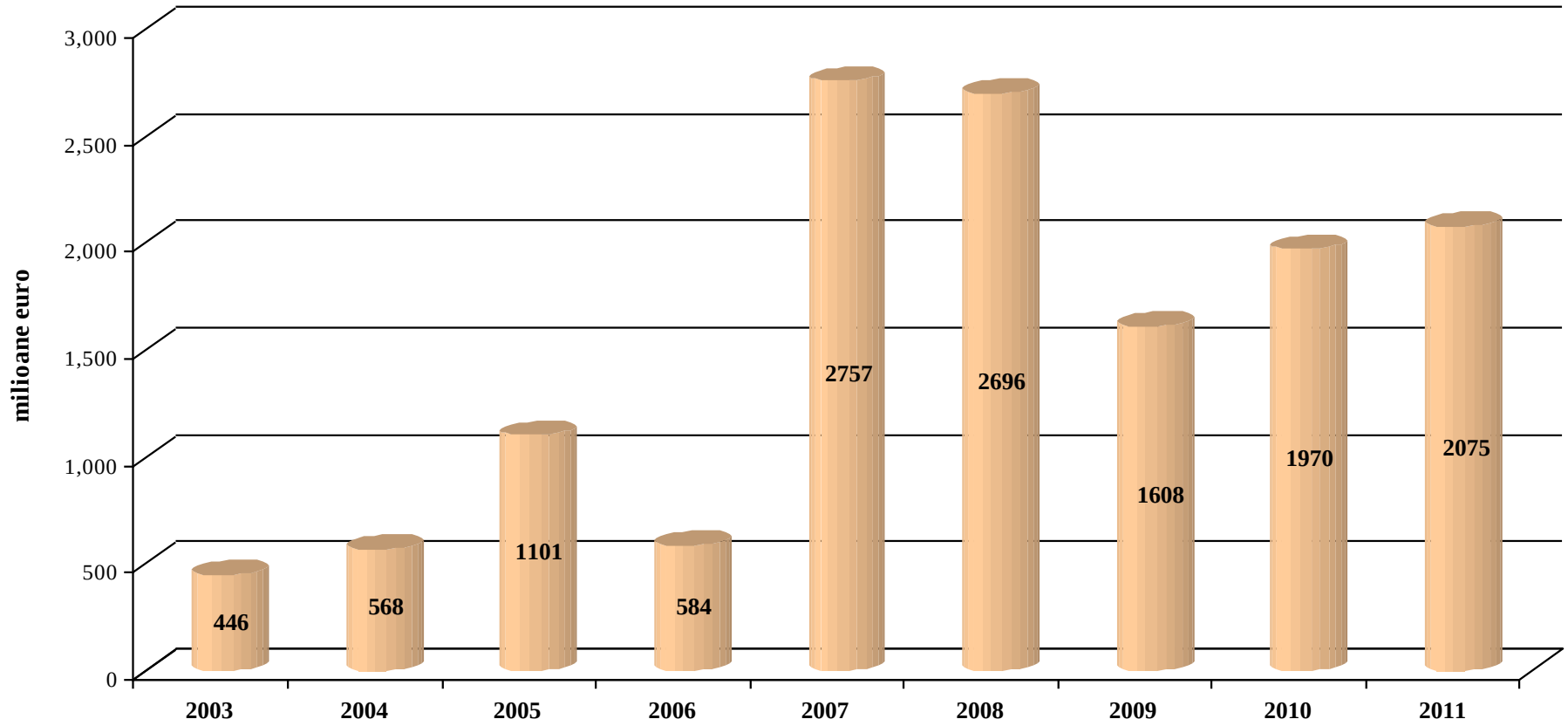
Evoluţia participaţiilor la capital în perioada 2003 - 2011

Evoluţia profiturilor şi a pierderilor în perioada 2003 - 2011

Evoluţia dividendelor repartizate în perioada 2003 - 2011

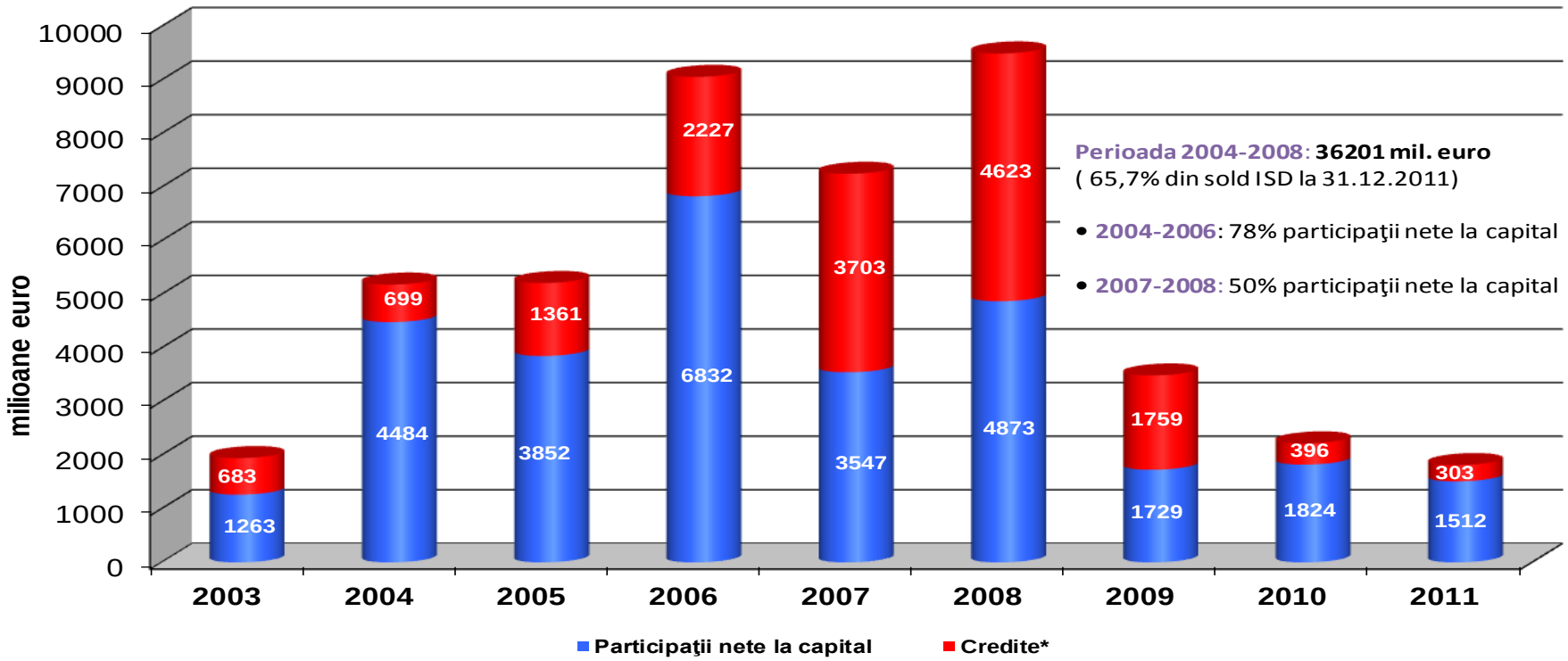

Evoluţia creditului net în perioada 2003 - 2011

- milioane euro -

Anul	Creditul net	Intrări (trageri) (+)	Ieşiri (plăţi) (-)
2003	683	1.286	609
2004	699	1.796	1.097
2005	1.361	3.514	2.153
2006	2.227	6.244	4.017
2007	3.703	9.505	5.802
2008	4.623	12.198	7.575
2009	1.759	9.066	7.307
2010	396	11.006	10.610
2011	303	11.591	11.288

Evoluţia fluxurilor nete ISD în perioada 2003 - 2011

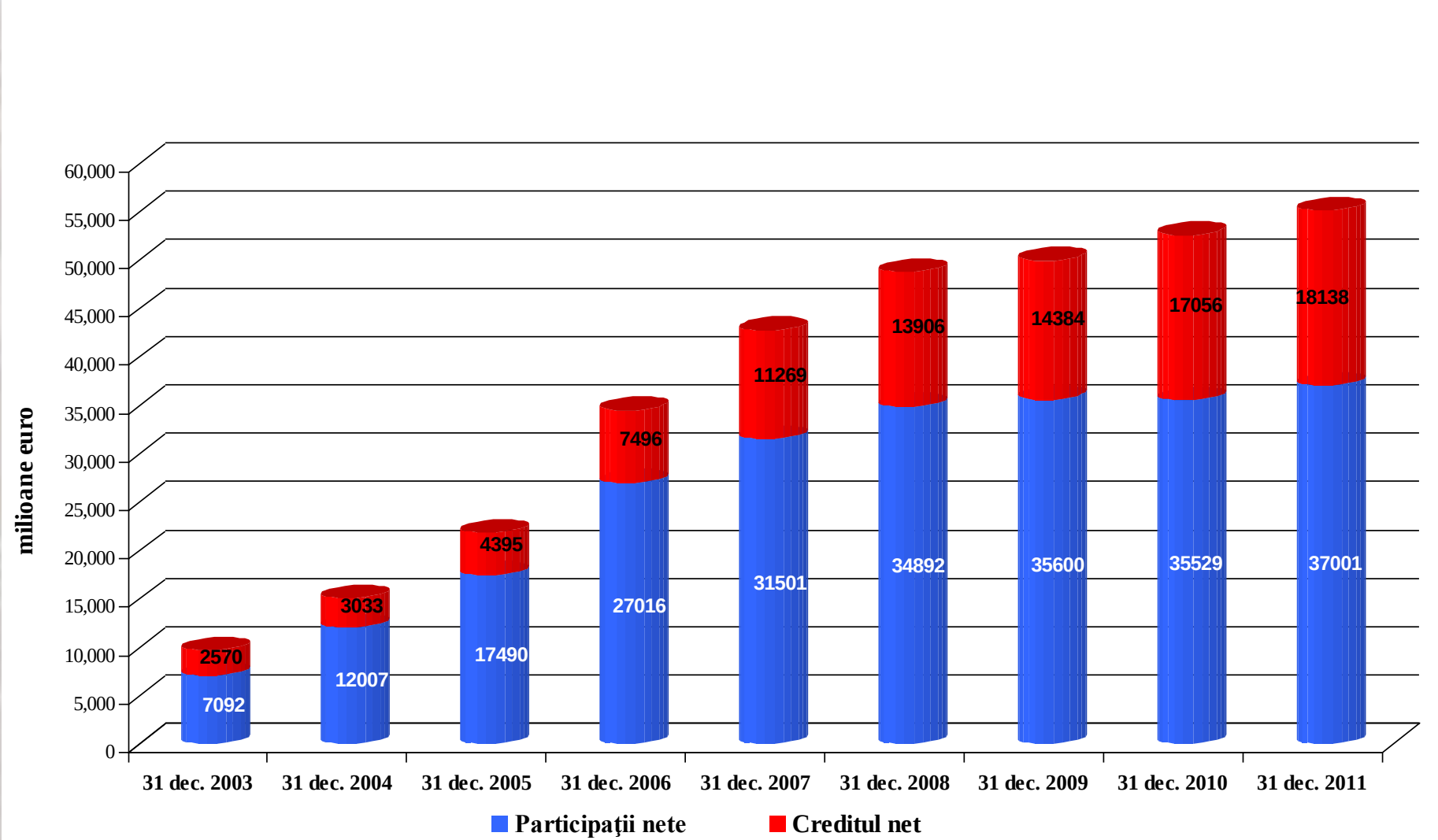

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Fluxuri nete ISD - total	milioane euro	**1946**	**5183**	**5213**	**9059**	**7250**	**9496**	**3488**	**2220**	**1815**
Fluxuri nete ISD fără privatizări semnificative **	milioane euro	**1805**	**3503**	**4413**	**6860**	**7250**	**8623**	**3488**	**2220**	**1815**
Dinamica PIB (an precedent=100)	%	**5,2**	**8,5**	**4,2**	**7,9**	**6,3**	**7,3**	**-6,6**	**-1,1**	**2,2**
Flux ISD în PIB	%	**3,7**	**8,5**	**6,5**	**9,3**	**5,8**	**6,8**	**2,9**	**1,8**	**1,4**
Deficit cont curent în PIB	%	**5,8**	**8,4**	**8,6**	**10,4**	**13,4**	**11,6**	**4,2**	**4,4**	**4,5**
Finanţare deficit de cont curent prin ISD	%	**63,6**	**101,6**	**75,7**	**89,2**	**43,4**	**58,8**	**71,0**	**40,4**	**30,6**

** creditele nete de la investitorii străini direcţi*

*** peste 10 milioane euro*

Evoluţia soldului ISD în perioada 31 decembrie 2003 – 31 decembrie 2011

Spre ce sectoare economice s-au îndreptat investitorii străini?

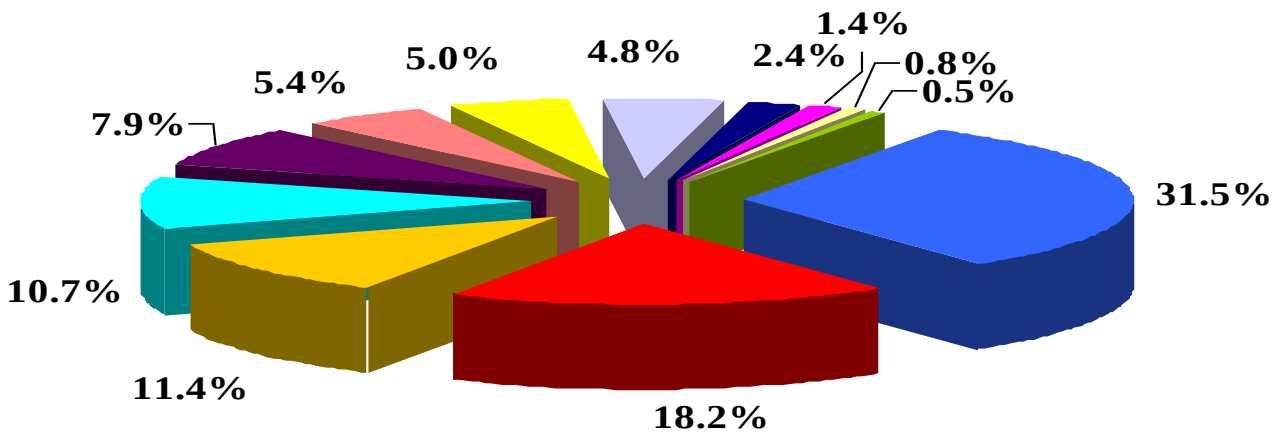
Soldul ISD la 31 decembrie 2011/sectoare economice
Investiţii greenfield şi durabilitatea ISD

	Sold ISD TOTAL		Întreprinderi greenfield* (sold)		Imobilizări corporale si necorporale (sold)	
	mld. euro	% din total sold	*mld. euro*	% din total sector	*mld. euro*	% din total sector
TOTAL, din care:	**55,1**	**100,0**	**26,3**	**47,6**	**27,2**	**49,2**
Industrie, din care:	**24,5**	**44,4**	**8,5**	**34,5**	**15,2**	**62,2**
Industria extractivă	**2,7**	**5,0**	**0,4**	**14,2**	**2,4**	**86,5**
Industria prelucrătoare	**17,4**	**31,5**	**7,5**	**43,3**	**10,2**	**58,6**
Energie electrică, gaze şi apă	**4,4**	**7,9**	**0,6**	**12,7**	**2,6**	**61,0**
Intermedieri financiare si asigurări	**10,0**	**18,2**	**3,7**	**37,2**	**1,6**	**15,7**
Comerţ	**6,3**	**11,4**	**5,1**	**81,9**	**3,5**	**55,3**
Construcţii şi tranzacţii imobiliare	**5,9**	**10,7**	**3,9**	**65,6**	**3,1**	**53,2**
Agricultură, silvicultură şi pescuit	**1,3**	**2,4**	**0,8**	**63,6**	**0,7**	**51,7**
Tehnologia informaţiei şi comunicaţii	**3,0**	**5,4**	**1,3**	**43,4**	**1,6**	**53,2**

* Întreprinderi greenfield - întreprinderi înfiinţate prin investiţii greenfield

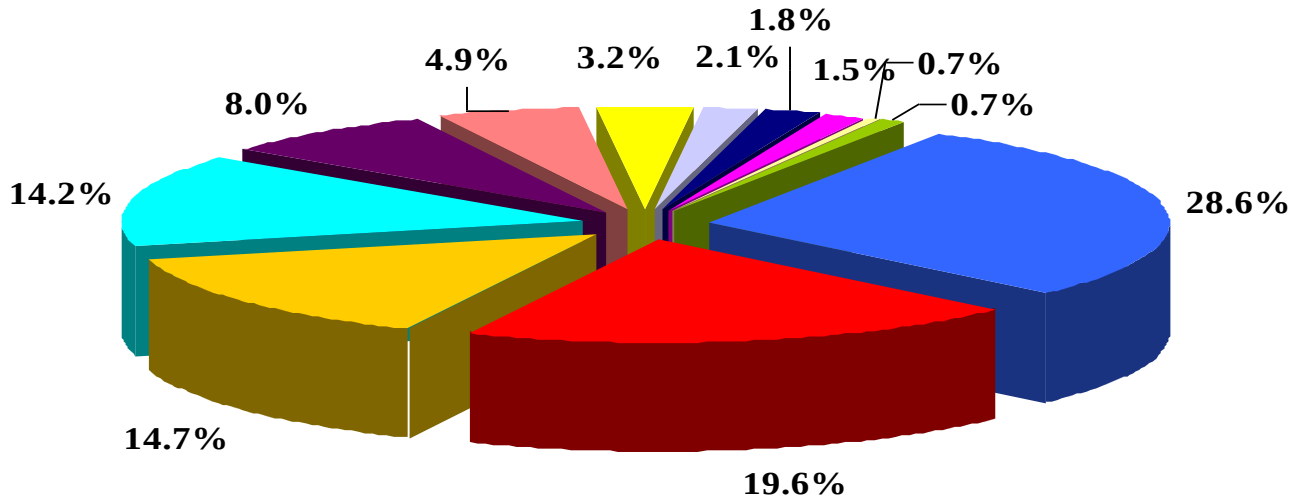
Distribuţia pe sectoare economice a investiţiilor străine directe

Soldul ISD la 31 decembrie 2011
55 139 milioane euro

Distribuţia pe sectoare economice a investiţiilor în *întreprinderi greenfield*

Soldul la 31 decembrie 2011 - 26 254 mil. euro

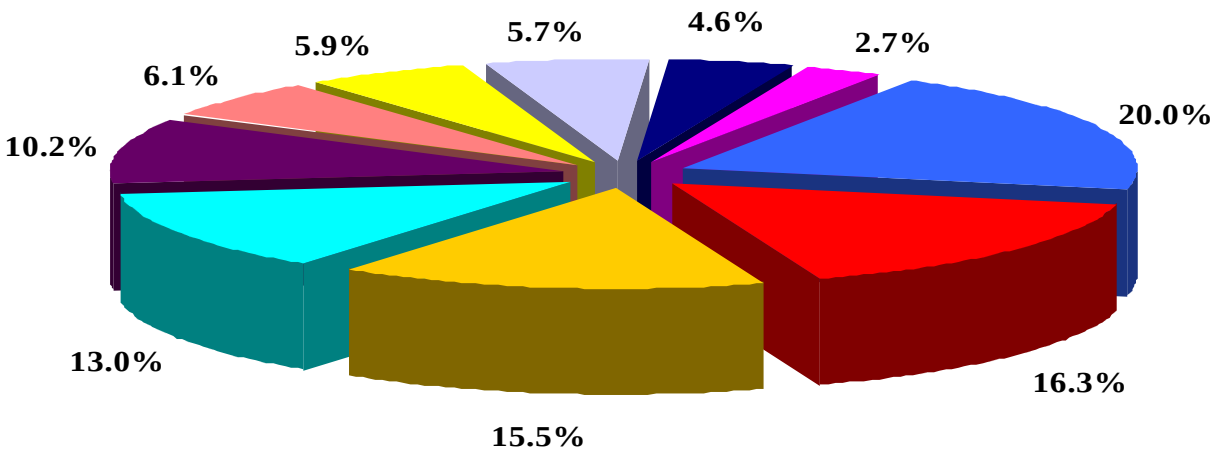
Industria prelucrătoare - Soldul ISD la 31 decembrie 2011
Investiţii greenfield şi durabilitatea ISD

	Sold ISD TOTAL		Întreprinderi greenfield* (sold)		Imobilizări corporale si necorporale (sold)	
	mld. euro	% din total sold	*mld. euro*	% din total sector	*mld. euro*	% din total sector
Industria prelucrătoare, din care:	**17,4**	**31,5**	**7,5**	**43,3**	**10,2**	**58,6**
- prelucrare ţiţei, produse chimice, cauciuc şi mase plastice	**3,5**	**6,3**	**1,1**	**31,9**	**1,4**	**40,8**
- mijloace de transport	**2,8**	**5,2**	**1,4**	**50,7**	**1,8**	**62,9**
- metalurgie	**2,7**	**4,9**	**0,5**	**20,2**	**1,8**	**65,9**
- alimente, băuturi şi tutun	**2,3**	**4,1**	**0,9**	**40,3**	**1,5**	**68,6**
- ciment, sticlă, ceramică	**1,8**	**3,2**	**0,5**	**26,8**	**1,1**	**64,3**
- fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice şi electrice	**1,1**	**1,9**	**0,7**	**64,2**	**0,5**	**45,7**
- fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	**1,0**	**1,9**	**0,9**	**84,5**	**0,8**	**74,4**
- maşini, utilaje şi echipamente	**1,0**	**1,8**	**0,7**	**67,7**	**0,6**	**56,3**
- textile, confecţii şi pielărie	**0,8**	**1,4**	**0,6**	**71,9**	**0,5**	**57,4**

* Întreprinderi greenfield - întreprinderi înfiinţate prin investiţii greenfield

Industria prelucrătoare – distribuţia pe ramuri industriale

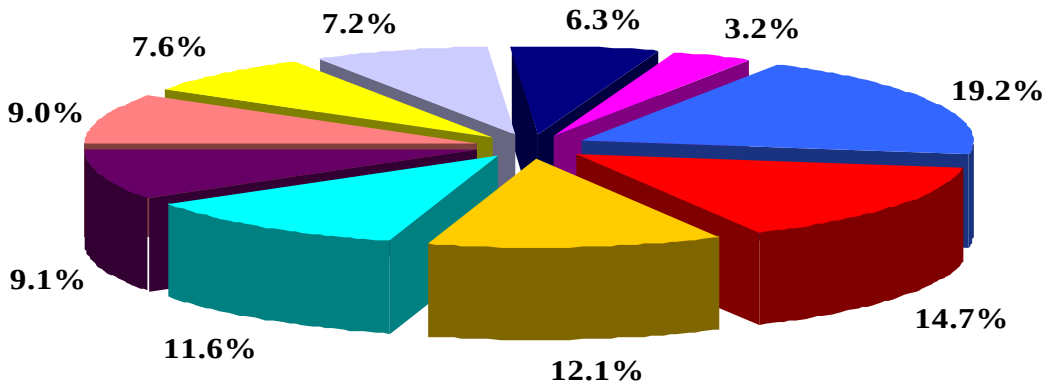
Soldul ISD la 31 decembrie 2011 - 17 372 mil. euro

- Prelucrare ţiţei, produse chimice, cauciuc, mase plastice
- Mijloace de transport
- Metalurgie
- Alimente, băuturi şi tutun
- Ciment, sticlă, ceramică
- Fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice
- Fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă
- Maşini, utilaje şi echipamente
- Textile, confecţii şi pielărie
- Alte ramuri ale industriei prelucrătoare

Industria prelucrătoare – distribuţia pe ramuri a investiţiilor în *întreprinderi greenfield*

Soldul la 31 decembrie 2011 - 7 515 mil. euro

- Mijloace de transport
- Prelucr. ţiţei, produse chimice, cauciuc şi mase plastice
- Alimente, băuturi şi tutun
- Fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă
- Fabr. calculatoarelor, altor produse electronice, electrice
- Maşini, utilaje şi echipamente
- Textile, confecţii şi pielărie
- Metalurgie
- Ciment, sticlă, ceramică
- Alte ramuri ale industriei prelucrătoare

Ponderea firmelor ISD în numărul mediu de salariaţi, cifra de afaceri şi VAB în anul 2011

	Număr mediu salariaţi - mii persoane -			Cifra de afaceri - miliarde euro -			Valoarea adaugata brută - miliarde euro -		
	total econ.	firme ISD*	% firme ISD	total econ.	firme ISD*	% firme ISD	total econ.	firme ISD*	% firme ISD
Total **	**3.858,6**	**918,7**	***23,8***	**237,4**	**96,6**	***40,7***	**50,3**	**19,6**	***38,9***
Industrie, din care:	**1.387,1**	**547,0**	***39,4***	**86,4**	**49,9**	***57,7***	**21,2**	**10,8**	***51,2***
Industria extractivă	**65,0**	**26,4**	***40,7***	**6,5**	**4,2**	***64,8***	**3,5**	**2,3**	***66,0***
Industrie prelucrătoare	**1.158,2**	**502,4**	***43,4***	**62,7**	**39,9**	***63,7***	**13,7**	**7,7**	***56,5***
Energie electrică, gaze şi apă	**163,9**	**18,2**	***11,1***	**17,2**	**5,8**	***33,5***	**4,0**	**0,8**	***20,5***
Activităţi profesionale, ştiinţifice, tehnice administrative şi servicii suport	**425,3**	**80,3**	***18,9***	**10,9**	**2,8**	***25,9***	**4,2**	**1,2**	***28,7***
Comerţ	**857,5**	**148,3**	***17,3***	**94,2**	**32,6**	***34,6***	**8,9**	**3,1**	***34,8***
Construcţii şi tranzacţii imobiliare	**459,3**	**24,5**	***5,3***	**20,5**	**2,5**	***12,1***	**5,8**	**0,8**	***14,3***
Hoteluri şi restaurante	**145,5**	**14,3**	***9,8***	**2,5**	**0,4**	***17,1***	**0,8**	**0,2**	***20,3***
Informaţii şi telecomunicaţii	**134,1**	**59,7**	***44,5***	**8,2**	**5,5**	***66,0***	**3,5**	**2,6**	***72,6***
Transporturi	**319,0**	**28,4**	***8,9***	**11,6**	**2,2**	***18,9***	**4,3**	**0,5**	***12,0***
Alte activităţi	**130,8**	**16,2**	***12,4***	**3,1**	**0,7**	***22,9***	**1,6**	**0,4**	***21,8***

Sursa datelor: Institutul Naţional de Statistică
Calcule: Banca Naţională a României

** întreprinderile ISD cu peste 20 de salariaţi sau cu peste 30 milioane lei cifra de afaceri*

*** cuprinde întreprinderile cu activitatea principală aferentă diviziunilor 5-93 (cu excepţia diviziunilor 64, 65, 66, 84, 85, 86, 87 si 88) CAEN rev. 2.*

Ponderea firmelor ISD în numărul mediu de salariaţi, cifra de afaceri şi VAB în anul 2011
Industria prelucrătoare

	Număr mediu salariaţi - *mii persoane* -			Cifra de afaceri - *miliarde euro* -			Valoarea adaugătă brută - *miliarde euro* -		
	total econ.	firme ISD*	% firme ISD	total econ.	firme ISD*	% firme ISD	total econ.	firme ISD*	% firme ISD
Industrie prelucrătoare, din care:	**1.158,2**	**502,4**	***43,4***	**62,7**	**39,9**	***63,7***	**13,7**	**7,7**	***56,5***
-alimente, băuturi şi tutun	**188,0**	**43,8**	***23,3***	**11,0**	**4,8**	***43,6***	**2,3**	**1,0**	***45,3***
-prelucrare ţiţei, produse chimice, cauciuc şi mase plastice	**93,0**	**41,7**	***44,9***	**11,5**	**8,0**	***69,6***	**1,9**	**1,0**	***53,7***
-mijloace de transport	**153,0**	**121,3**	***79,2***	**10,5**	**9,4**	***88,8***	**1,8**	**1,5**	***81,0***
-textile, confecţii şi pielărie	**252,0**	**112,5**	***44,7***	**4,1**	**2,5**	***59,9***	**1,5**	**0,8**	***51,2***
-metalurgie	**123,8**	**55,2**	***44,6***	**8,5**	**5,5**	***65,0***	**1,5**	**0,8**	***51,4***
-maşini, utilaje şi echipamente	**54,8**	**22,7**	***41,4***	**2,6**	**1,3**	***50,7***	**1,1**	**0,8**	***73,5***
-fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	**117,7**	**30,8**	***26,2***	**4,1**	**1,9**	***45,6***	**1,0**	**0,4**	***44,8***
-fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice şi electrice	**64,5**	**47,4**	***73,5***	**5,4**	**4,4**	***80,8***	**0,9**	**0,7**	***70,2***
-ciment, sticlă, ceramică	**41,7**	**13,4**	***32,1***	**2,6**	**1,4**	***54,5***	**0,9**	**0,6**	***63,1***

Sursa datelor: Institutul Naţional de Statistică
Calcule: Banca Naţională a României

** întreprinderile ISD cu peste 20 de salariaţi sau cu peste 30 milioane lei cifra de afaceri*

Cifra de afaceri/salariat şi productivitatea muncii (VAB/salariat) în anul 2011

	Cifra de afaceri/salariat - mii euro/persoană -		VAB/salariat - mii euro/persoană -	
	total economie	firme ISD*	total economie	firme ISD*
Total **	**61,5**	**105,1**	**13,0**	**21,3**
Industrie, din care:	**62,3**	**91,2**	**15,3**	**19,8**
Industria extractivă	**99,7**	**158,9**	**53,6**	**86,9**
Industrie prelucrătoare	**54,1**	**79,5**	**11,8**	**15,4**
Energie electrică, gaze şi apă	**105,5**	**318,2**	**24,5**	**45,1**
Activităţi profesionale, ştiinţifice, tehnice administrative şi servicii suport	**25,7**	**35,3**	**9,9**	**15,0**
Comerţ	**109,8**	**220,0**	**10,4**	**21,0**
Construcţii şi tranzacţii imobiliare	**44,5**	**100,8**	**12,6**	**33,7**
Hoteluri şi restaurante	**16,8**	**29,3**	**5,3**	**11,0**
Informaţii şi telecomunicaţii	**61,4**	**91,0**	**26,1**	**42,6**
Transporturi	**36,5**	**77,4**	**13,4**	**18,1**
Alte activităţi	**23,6**	**43,4**	**13,0**	**22,7**

Sursa datelor: Institutul Naţional de Statistică
Calcule: Banca Naţională a României

** întreprinderile ISD cu peste 20 de salariaţi sau cu peste 30 milioane lei cifra de afaceri*
*** cuprinde întreprinderile cu activitatea principală aferentă diviziunilor 5-93 (cu excepţia diviziunilor 64, 65, 66, 84, 85, 86, 87 si 88) CAEN rev. 2.*

Cifra de afaceri/salariat şi productivitatea muncii (VAB/salariat)
Industria prelucrătoare, anul 2011

	Cifra de afaceri/salariat *- mii euro/persoană -*		VAB/salariat *- mii euro/persoană -*	
	total economie	firme ISD*	total economie	firme ISD*
Industrie prelucrătoare, din care:	**54,1**	**79,5**	**11,8**	**15,4**
-alimente, băuturi şi tutun	**58,6**	**109,9**	**12,0**	**23,3**
-prelucrare ţiţei, produse chimice, cauciuc şi mase plastice	**123,3**	**191,0**	**20,5**	**24,5**
-mijloace de transport	**68,9**	**77,2**	**12,0**	**12,3**
-textile, confecţii şi pielărie	**16,3**	**21,9**	**6,1**	**6,9**
-metalurgie	**68,3**	**99,6**	**11,8**	**13,6**
-maşini, utilaje şi echipamente	**46,5**	**57,0**	**19,9**	**35,4**
-fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	**34,5**	**60,1**	**8,5**	**14,5**
-fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice şi electrice	**84,3**	**92,6**	**14,5**	**13,8**
-ciment, sticlă, ceramică	**61,9**	**104,9**	**21,0**	**41,1**

Sursa datelor: Institutul Naţional de Statistică
Calcule: Banca Naţională a României

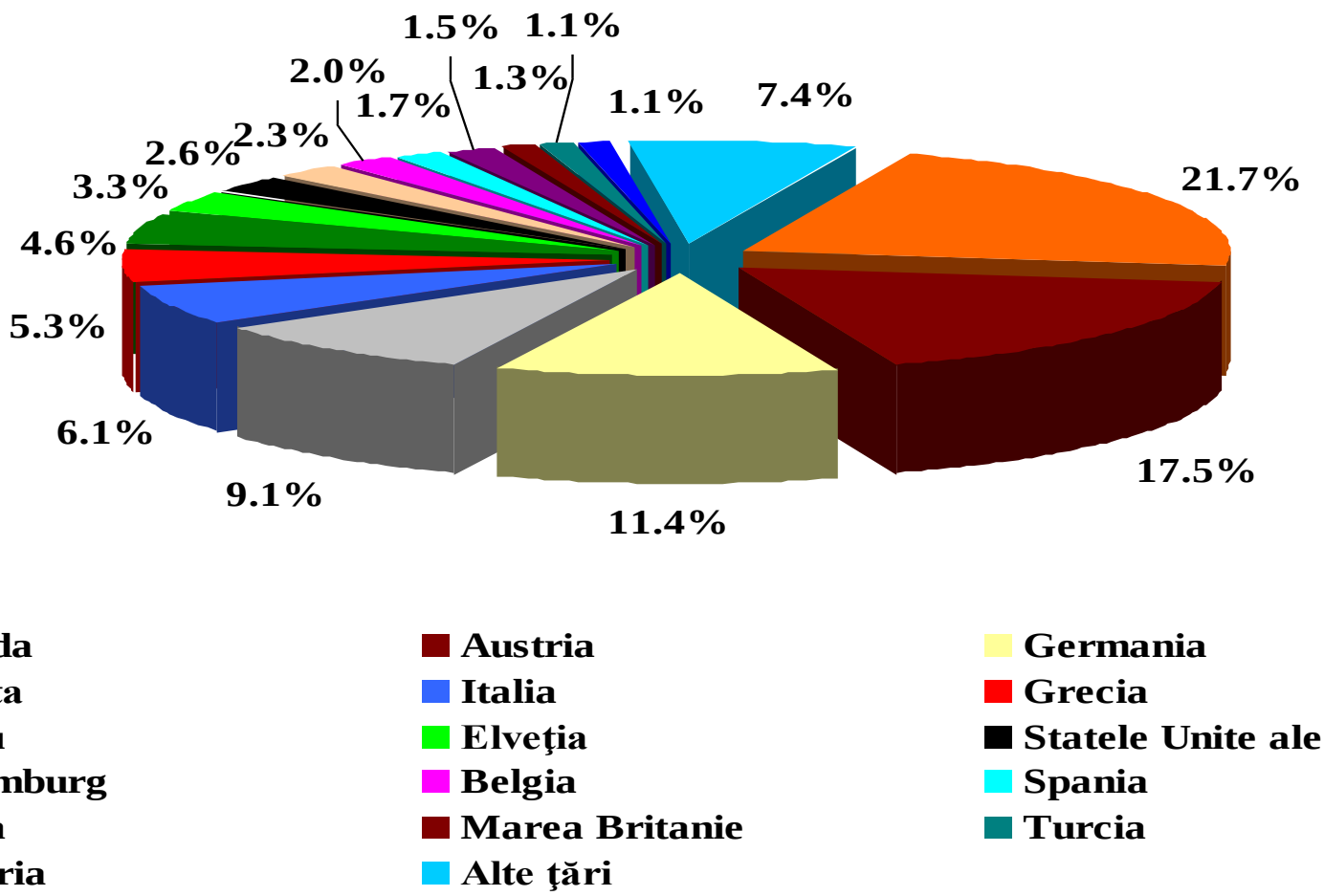
** întreprinderile ISD cu peste 20 de salariaţi sau cu peste 30 milioane lei cifra de afaceri*

Ponderea întreprinderilor ISD în exportul şi importul de bunuri în anul 2011

	Exporturi (FOB)		Importuri (CIF)	
	întrepr. ISD mld. euro	(%) întrepr. ISD în total economie *)	întrepr. ISD mld. euro	(%) întrepr. ISD în total economie *)
Total, din care:	**31,4**	**71,4**	**33,4**	**62,6**
Industrie, din care:	**27,3**	**61,9**	**23,3**	**43,6**
Industria prelucrătoare, din care:	**26,1**	**59,3**	**22,1**	**41,5**
-mijloace de transport	**8,0**	**18,2**	**5,8**	**10,9**
-fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice şi electrice	**4,1**	**9,4**	**3,5**	**6,5**
-prelucrare ţiţei, produse chimice, cauciuc şi mase plastice	**3,9**	**8,9**	**5,6**	**10,6**
-metalurgie	**3,4**	**7,7**	**1,9**	**3,5**
-textile, confecţii şi pielărie	**3,4**	**7,6**	**2,4**	**4,6**
-fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	**1,4**	**3,1**	**0,5**	**0,9**
-maşini, utilaje şi echipamente	**1,2**	**2,6**	**0,7**	**1,3**
Comerţ	**3,3**	**7,6**	**8,9**	**16,7**

*) Nu include exporturile şi importurile aferente activităţilor diviziunilor CAEN 84 Administraţie publică, 97/98 Activităţi gospodării ale populaţiei
NOTĂ: Exporturile şi importurile sunt agregate după activitatea de bază a firmelor, conform CAEN rev. 2

Distribuţia pe ţări de proveniență a investiţiilor străine directe la 31 decembrie 2011

Dependenţa exporturilor româneşti de starea economică din ţările *"investitori străini în România"*

	2012				Pondere (%)	
	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	în ISD din România (31 dec. 2011)	în exportul României (2011)
	rate de creştere (date ajustate sezonier) % (trimestrul precedent = 100)					
Ţări UE în recesiune					***10.8***	***23.0***
Italia	-0.8	-0.7	-0.2	-0.9	6.1	12.8
Spania	-0.4	-0.4	-0.3	-0.7	1.7	2.4
Republica Cehă	-0.6	-0.4	-0.3	-0.2	1.5	1.7
Ungaria	-1.0	-0.5	-0.4	-0.9	1.1	5.7
Portugalia	-0.1	-1.0	-0.9	-1.8	0.4	0.4
Ţări UE în prag de recesiune / creştere "zero"					***63.5***	***42.6***
Olanda	0.1	0.2	-1.0	-0.2	21.7	3.1
Austria	0.4	0.1	0.1	-0.2	17.5	2.2
Germania	0.5	0.3	0.2	-0.6	11.4	18.6
Franţa	-0.1	-0.1	0.1	-0.3	9.1	7.5
Belgia	0.2	-0.5	0.0	-0.1	2.0	2.0
Marea Britanie	-0.2	-0.4	0.9	-0.3	1.3	3.2
Bulgaria	0.0	0.3	0.1	0.1	0.1	3.6
UE 27/UE 26	**0.0**	**-0.2**	**0.1**	**-0.5**	**88.4**	**71.0**
Memo:						
România	-0.2	0.3	-0.2	0.2	-	-

Sursa: INS, BNR, Eurostat

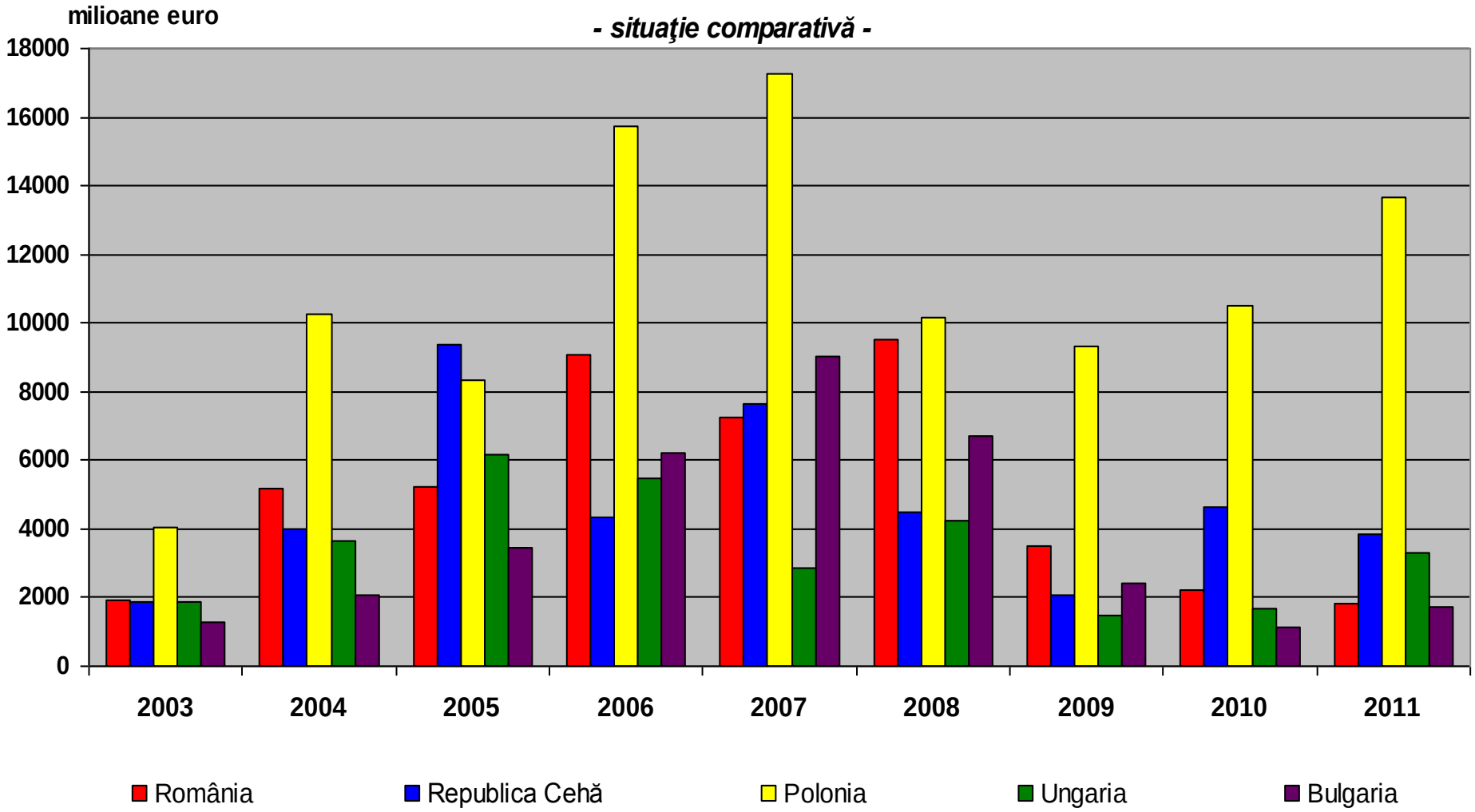
Evoluţia fluxurilor nete ale investiţiilor străine directe, în perioada 2003 - 2011

- situaţie comparativă -

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Investiţii străine directe - mil. euro									
România	***1946***	***5183***	***5213***	***9059***	***7250***	***9496***	***3488***	***2220***	***1815***
Republica Cehă	1877	4008	9353	4363	7667	4467	2082	4644	3868
Polonia	4065	10249	8337	15737	17241	10135	9339	10518	13642
Ungaria	1875	3637	6172	5468	2861	4225	1475	1662	3325
Bulgaria	1259	2090	3475	6221	9046	6728	2438	1152	1746
Investiţii străine directe - pondere in PIB (%)									
România	***3.7***	***8.5***	***6.5***	***9.3***	***5.8***	***6.8***	***2.9***	***1.8***	***1.4***
Republica Cehă	2.2	4.4	9.0	3.7	5.8	2.9	1.5	3.1	2.5
Polonia	2.2	5.1	3.4	5.7	5.5	2.8	3.0	3.0	3.7
Ungaria	2.6	4.4	7.0	6.1	2.9	4.1	1.6	1.7	3.7
Bulgaria	6.8	10.2	14.9	23.5	29.4	19.0	7.0	3.2	4.5

Sursa: Eurostat

Evoluţia fluxurilor nete ale investiţiilor străine directe, 2003 - 2011

Diseminarea datelor privind investiţiile străine directe

- Comunicat de presă:

  http://www.bnr.ro/Publicatii-periodice-204.aspx

- Publicaţie anuală:

  http://www.bnr.ro/Publicatii-periodice-204.aspx

- Transmisii la organismele internaţionale:
  (FMI, Eurostat)

VĂ MULŢUMESC !